

Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» включено до переліку наукових фахових видань України з державного управління (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 1643 від 28.12.2019).

Спеціальність – 281.

Державне управління: удосконалення та розвиток. 2025. № 10.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2025.10.2>

УДК 351; 342.951: 796 (477)

I. В. Чеховська,

д. ю. н, професор, професор кафедри цивільного права та процесу,

Державний податковий університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7030-2456>

Ю. П. Сергієнко,

к. н. із фізичного виховання та спорту, доцент,

доцент кафедри технологій оздоровлення та фізкультурно-спортивної реабілітації, Державний податковий університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1019-6513>

**МЕХАНІЗМ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ СФЕРОЮ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ:
НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ**

I. Chekhovska,

*Doctor of Law, Professor, Professor of the Department of Civil Law and
Procedure, State Tax University*

Y. Sergienko,

*PhD in Physical Education and Sports, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Health Technologies and Physical
Education and Sports Rehabilitation, State Tax University*

**MECHANISM OF PUBLIC ADMINISTRATION OF THE SPHERE OF
PHYSICAL CULTURE AND SPORTS IN THE CONDITIONS OF
MARTIAL STATE: DIRECTIONS FOR IMPROVEMENT**

У статті здійснено аналіз наукових джерел щодо змісту і завдань механізму публічного управління у сфері фізичної культури та спорту. Охарактеризовано механізм публічного управління у сфері фізичної культури та спорту в Україні. Виокремлено проблеми і ризики, що негативно впливають на реформування механізму публічного управління у сфері фізичної культури і спорту в Україні обумовлені воєнним станом.

Досліджено зміст понять механізм публічного управління у сфері фізичної культури та спорту» і «публічне адміністрування сферою фізичної культури і спорту». Запропоновано авторське визначення поняття «публічне адміністрування сферою фізичної культури і спорту».

Обґрунтовано доцільність удосконалення таких складових механізму публічного управління у сфері фізичної культури і спорту як організаційна і правова. Запропоновано сформувати нову модель управління галуззю орієнтовану на пріоритетність сервісної функції в контексті нової «філософії» публічного адміністрування та аудит завдань і функцій суб'єктів галузевого адміністрування.

Здійснено аналіз положень Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо меценатської діяльності у сфері фізичної культури і спорту» виокремлено його позитивні положення, визначено недоліки законодавчого регулювання меценатської діяльності до яких віднесено декларативні положення ст. 51-2 щодо підтримки і гарантій меценатської діяльності у сфері фізичної культури і спорту.

Доведено доцільність розвитку державно-приватного партнерства у сфері фізичної культури і спорту та звернуто увагу на формування системи гарантій для приватних партнерів як в частині страхування від потенційних ризиків обумовлених військовими діями, так і мінімізації бюрократичних процедур і корупційних ризиків.

The article analyzes scientific sources on the content and tasks of the public management mechanism in the field of physical culture and sports. The public management mechanism in the field of physical culture and sports in Ukraine is characterized. Problems and risks that negatively affect the reform of the public

management mechanism in the field of physical culture and sports in Ukraine due to martial law are identified.

The content of the concepts of the public management mechanism in the field of physical culture and sports" and "public administration in the field of physical culture and sports" is studied. The author's definition of the concept of "public administration in the field of physical culture and sports" is proposed.

The feasibility of improving such components of the public management mechanism in the field of physical culture and sports as organizational and legal is substantiated. It is proposed to form a new model of industry management focused on the priority of the service function in the context of the new "philosophy" of public administration and audit the tasks and functions of the subjects of industry administration.

The analysis of the provisions of the Law of Ukraine "On Amendments to Certain Laws of Ukraine Regarding Patronage Activities in the Sphere of Physical Culture and Sports" was carried out, its positive provisions were highlighted, and the shortcomings of the legislative regulation of patronage activities were identified, including the declarative provisions of Art. 51-2 regarding support and guarantees of patronage activities in the sphere of physical culture and sports.

The feasibility of developing public-private partnerships in the field of physical culture and sports has been proven, and attention has been paid to the formation of a system of guarantees for private partners, both in terms of insurance against potential risks caused by military actions and minimizing bureaucratic procedures and corruption risks.

Ключові слова: *фізична культура, спорт, механізм публічного адміністрування, органи публічної адміністрації, меценатська діяльність, державно-приватне партнерство.*

Keywords: *physical culture, sports, public administration mechanism, public administration bodies, philanthropic activities, public-private partnership.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. На проблеми, пов'язані із необхідністю реформування механізму публічного управління у сфері фізичної культури і спорту ще до збройної агресії РФ проти нашої держави вказували українські учені акцентуючи увагу на негативній динаміці збільшення кількості захворювань, передусім серцево-судинних; зниженні середнього віку населення нашої країни; зменшенні кількості закладів фізкультурно-оздоровчого спрямування; доступу до спортивних послуг на фоні зменшення бюджетного фінансування сфери фізичної культури і спорту і бідності населення з одного боку і, з іншого, збільшення вартості надання спортивних послуг суб'єктами господарювання – надавачами спортивних послуг; механізму залучення бізнесу у сфері на засадах державно-приватного партнерства; наукового забезпечення розвитку фізичної культури і спорту; недостатньому фінансуванні наукових досліджень у сфері; у системі підготовки та підвищення кваліфікації фахівців, низькій заробітній платі, кількості інструкторів з фізкультурно-оздоровчої діяльності; освітньо-пропагандистських заходів із популяризації здорового способу життя тощо. Війна ще більше загострила проблеми у досліджуваній сфері додавши ризики пов'язані із зруйнованою матеріально-технічною спортивною базою закладів фізичної культури і спорту та втрату спортивного обладнання та інвентарю; відсутністю або неналежної кількості спортивних закладів у місцях вимушеної міграції населення внаслідок воєнних дій; недостатньою кількістю тренерсько-викладацького складу закладів фізичної культури і спорту внаслідок міграції за кордон; призупиненням реалізації державних програм розвитку фізичної культури та спорту, зокрема Стратегії розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року, ініційованого Президентом України соціального проекту «Активні парки-локації здорової України» тощо; низькою ефективністю контролю за державними фінансами у сфері фінансової культури та спорту, що найчастіше сприяє корупції,

особливо у спорті найвищих досягнень; недостатню та неналежну якість послуг з реабілітації цивільного населення та військовослужбовців тощо. Проте усі зазначені вище проблеми потребують негайного вирішення задля недопущення руйнації сфери фізичної культури і спорту вже сьогодні і подальшого її повоєнного відновлення і реформування.

Відтак проблеми і ризики наведені вище потребують особливої уваги з боку науковців і практиків, вказують на доцільність їх вивчення і розробки науково-обґрунтованих напрямів удосконалення діючого механізму публічного управління у сфері фізичної культури і спорту в умовах воєнного стану.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Суспільним відносинам у сфері фізичної культури і спорту присвячено праці З.П. Дубінської [1; 2], Ж.В. Беленюка [3], М.В. Корольової [4], систему державного регулювання, механізми розвитку фізичної культури і спорту, публічне адміністрування сферою фізичної культури та спорту досліджували у своїй працях С.В. Ліщук [5], А.О. Двігун [6], О.В. Іванова [7], С.М. Балабан [8], О.А. Моргунов [9], С.В. Нікітенко [10], О.І. Чокля, А.О. Фальковський [11], О.Р. Шевчук [12] та інші. Після початку повномасштабного вторгнення з'явилась низка досліджень присвячених вивченню державної політики у сфері фізичної культури і спорту як об'єкту публічного адміністрування [13], аналізу сучасного стану сфери фізичного виховання та спорту України в умовах військової агресії росії [14; 15], вивченню зарубіжного досвіду державного управління розвитком спорту [16], формуванню механізму публічного управління в системі повоєнного відновлення сфери фізичного виховання і спорту України [17] тощо.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою роботи є аналіз діючого механізму публічного управління у сфері фізичної культури і спорту, виокремлення його проблемних елементів обумовлених воєнним станом та обґрунтування напрямів його удосконалення.

Для досягнення поставленої мети пропонується вирішення таких завдань:

- проаналізувати наукові дослідження вітчизняних та зарубіжних учених щодо змісту і завдань механізму публічного управління у сфері фізичної культури та спорту;

- визначити та охарактеризувати механізм публічного управління у сфері фізичної культури та спорту в Україні;

- виокремити проблеми діючого механізму публічного управління у сфері фізичної культури та спорту в Україні обумовлені воєнним станом;

- визначити напрями удосконалення механізму публічного управління у сфері фізичної культури та спорту в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Здійснюваний нами аналіз змісту поняття «механізм публічного управління у сфері фізичної культури та спорту» насамперед вимагає звернути увагу і на поняття «публічне адміністрування сферою фізичної культури і спорту». Це поняття часто зустрічається у вітчизняних нормативно-правових актах, проте єдиного підходу до його визначення не сформульовано. Взагалі сам термін «публічне адміністрування» використовується у багатьох країнах і має декілька значень, наприклад, використовується в управлінській, політичній та правовій теорії і є процедурою у виконанні дії законодавчої, виконавчої та судової гілок влади з метою здійснення державного регулювання та надання послуг населенню [8, с. 50]. На думку учених це «цілісний державний апарат (політика, правила, процедури, системи, організаційні структури, персонал тощо), який фінансується з державного бюджету і відповідає за управління та координацію роботи виконавчої гілки влади і його взаємодію з іншими зацікавленими сторонами в державі, суспільстві та зовнішньому середовищі», з іншого «управління і реалізація усього комплексу державних заходів, що пов'язані з виконанням законів, постанов і рішень уряду та управління, пов'язаних з наданням публічних послуг» [18]. Також публічне адміністрування визначають як скоординовані групові дії з питань державних справ, які пов'язані із трьома гілками влади (законодавчою, виконавчою і судовою); мають важливе значення у формуванні державної політики; є

частиною політичного процесу; значно відрізняються від адміністрування у приватному секторі; пов'язані із численними приватними групами та індивідами, які працюють у різних компаніях та громадах. У вузькому розумінні публічне адміністрування пов'язане із виконавчою гілкою влади і розглядається як професійна діяльність державних службовців, яка включає всі види діяльності, спрямовані на реалізацію рішень уряду; вивчення, розробку та впровадження напрямів урядової політики [19, с. 4]. Виходить, що публічне адміністрування включає передусім управлінську і сервісну складові спрямовані на реалізацію державної політики. Такий підхід відповідає новій «філософії» управління, коли органи виконавчої влади повинні бути переорієнтовані із суто адміністративно-розпорядчих функцій на надання управлінських послуг громадянам, тобто послуг, пов'язаних з юридичним оформленням цими органами умов, необхідних для належної реалізації або охорони прав і свобод громадян (видача дозволів, здійснення реєстрації тощо), а з іншого – в збереженні за виконавчою владою достатніх важелів управління суспільно важливими процесами, коли це є необхідним і виправданим» [20, с.362].

Відтак значення публічного адміністрування для досліджуваної сфери є безперечним, оскільки нагальним є переформатування державної політики в сфері фізичної культури і спорту. Це обумовлене насамперед надмірною участю держави в особі її органів в управлінні і регулюванні сферою; відсутністю взаємодії між суб'єктами спортивної сфери; прозорого підходу в питаннях розподілення та використання фінансових ресурсів, що надходять у галузь; прозорих механізмів фінансування галузі; недосконалістю законодавства тощо і окресленими вище проблемами і ризиками.

Виходячи з наведеного вище метою публічного адміністрування сфер фізичної культури та спорту, на думку О.А. Моргунова, має бути забезпечення прав, свобод та інтересів людини і громадянина на основі побудови партнерських відносин між владою і суспільством, що, в свою

чергу, дозволяє метою функціонування публічної адміністрації у вказаних сферах визначити служіння суспільству [13, с. 173].

До основних компонентів публічного адміністрування сферою фізичної культури і спорту слід віднести:

«розробку та впровадження законодавчих актів і політичних стратегій, що стосуються спорту, включаючи правила та регуляції, фінансування та інші аспекти спортивної сфер;

- створення та управління спеціалізованими спортивними органами, які відповідають за розвиток та координацію різних видів спорту;

- забезпечення фінансових ресурсів для розвитку спортивних програм, будівництва та обслуговування спортивної інфраструктури, фінансової підтримки спортсменів та команд;

- розробка та будівництво спортивних об'єктів, спортивних комплексів, стадіонів, спортивних закладів тощо;

- підтримку та розвиток спортивних програм, тренерської бази, підготовки спортсменів, організація спортивних заходів та змагань;

- популяризацію спорту серед населення, організація спортивних заходів для громадян, стимулювання здорового способу життя;

- взаємодію з міжнародними спортивними організаціями, участь у міжнародних змаганнях і забезпечення виконання міжнародних стандартів та правил [16, с. 24];

Досліджуючи зміст поняття С.М. Балабан обґрунтовує, що публічне адміністрування сферою фізичної культури і спорту це «регламентована законами та іншими правовими актами діяльність публічної адміністрації, а також інших суб'єктів, наділених делегованими владними повноваженнями, спрямована на реалізацію спортивного законодавства, дотримання його норм учасниками фізкультурно-оздоровчої і спортивної діяльності та приведення сфери фізичного виховання і спорту до міжнародних стандартів» [8, с. 9]. Ураховуючи проведені дослідження сформулюємо авторське визначення поняття публічного адміністрування сферою фізичної культури і спорту. Це

діяльність органів публічної адміністрації су сфері фізичної культури і спорту, а також інших суб'єктів, наділених делегованими владними повноваженнями, спрямована на розробку і впровадження усього комплексу державних заходів (організаційних, фінансових, правових, соціальних), що пов'язані з виконанням законів, постанов і рішень уряду та управління, пов'язаних з наданням послуг у сфері фізичної культури і спорту.

У контексті дослідження варто також здійснити аналіз змісту поняття «механізм публічного управління у сфері фізичної культури і спорту». Так, досліджуючи механізм публічного управління у сфері фізичної культури і спорту Ж.В. Беленюк вказує на те, що це «сукупність політичних, економічних, організаційних, мотиваційних та правових засобів впливу суб'єкту управління (органів публічної влади та місцевого самоврядування) на об'єкти управління (фізичні та юридичні особи, які здійснюють свою діяльність з метою розвитку фізичної культури і спорту) шляхом залученням народу та з метою задоволення його потреб» [21, с. 167]. На думку А.А. Двігун це «взаємопов'язаний комплекс форм, методів, важелів і т.п., що забезпечує ефективну реалізацію цілей діяльності і найбільш повне задоволення суспільних, колективних та індивідуальних потреб у конкретно тимчасовому масштабі» [6, с. 130]. І.В. Шевчук тлумачить як «систему державних органів, місцевого самоврядування, громадських організацій та інших суб'єктів, які координують та забезпечують розвиток фізичної культури та спорту на різних рівнях» [22], І.Є. Гоцул визначає механізм публічного управління у сфері фізичної культури і спорту як «нормативно-правову, організаційну, фінансово-економічну, соціальну складові» [23, с. 36]. Підсумовуючи варто зазначити, що єдиний підхід до визначення змісту поняття «механізм публічного управління у сфері фізичної культури і спорту» наразі відсутній. Водночас варто відмітити дослідження Ж.В. Беленюка, який досліджуючи механізм публічного управління у сфері фізичної культури і спорту виокремив його складові: фінансово-економічну, організаційну, мотиваційну, політичну, нормативно-правову [21, 131].

Учений також виокремив види механізму публічного управління у сфері фізичної культури і спорту, до яких відніс: інформаційний, фінансовий, матеріально-технічний, кадровий, науковий, медичного забезпечення сфери, меценатську діяльність [21, с. 131]. У своїй роботі Ж.В. Беленюк визначив основні завдання та функції органів центральної виконавчої влади та місцевого самоврядування у досліджуваній галузі. Вважаємо, що проведене автором дослідження заслуговує на увагу з боку правотворців адже таке дослідження дозволить сформувати дієві організаційні структури, що відповідатимуть за якісне реформування галузі, у тому числі шляхом ревізії діючих завдань та функцій на предмет дублювання, а також допоможе сформувати дієву систему моніторингу та контролю, розробити нормативно-правову основу функціонування галузі, яка відповідатиме кращім міжнародним практикам. Акцентуємо увагу на те, що система публічного адміністрування у сфері фізичної культури і спорту повинна складатись із трьох рівнів: міжнародного; державного, регіонального і муніципального; корпоративного [21, с. 71-72]. Досліджуючи державну політику у сфері фізичної культури і спорту О.М. Гацуля, звернув увагу на доцільність розробки нової моделі управління в регіоні. Така модель, на думку ученого, має бути заснована на «оптимальному співвідношенні децентралізації і централізації влади, балансі загальнодержавних інтересів з інтересами населення регіоні в і територіальних громад, визнанні і реалізації взаємної вигоди і інтересів, розвитку державного управління та регіонального самоврядування, прав та обов'язків територіальних структур управління перед населенням» [24, с. 177]. Здійснюючи структурно-функціональний аналіз суб'єктно-об'єктного складу системи публічного адміністрування у сфері фізичної культури і спорту О.А. Моргунов виокремив проблеми «розгалуженості системи суб'єктів управління, подвійних впливів різних суб'єктів на той самий об'єкт, недостатності ресурсів певних суб'єктів публічного адміністрування для виконання покладених на них завдань та функцій», а І.Л. Гасюк зазначила, що і досі залишається «розбалансованість

у структурі вертикалі влади в галузі фізичної культури і спорту, коли створено юридично відособлені державні структури («Спорт для всіх», центр «Інваспорт», Комітет фізичного виховання учнівської та студентської молоді), що здійснюють роботу в певних підсистемах галузі, в той же час діяльність яких не підкріплена належними владними повноваженням та ресурсними можливостями, функції переплітаються, власне, такі державні структури не мають реального впливу на діяльність операційного ядра, з одного боку, а з іншого – ніякою мірою не спроможні здійснювати регуляторну функцію [25, с.129-130].

Підсумовуючи варто вказати на доцільність удосконалення таких складових механізму публічного управління у сфері фізичної культури і спорту як організаційна і правова. Йдеться насамперед про нову модель управління галуззю орієнтовану на пріоритетність сервісної функції в контексті нової «філософії» публічного адміністрування та аудит завдань і функцій суб'єктів галузевого адміністрування.

Окрім цього вбачається доцільність перегляду відносин на законодавчому рівні меценатства та інвестицій у сфері фізичної культури і спорту з метою залучення позабюджетних коштів у галузь. Перші спроби урегулювати зазначені вище відносини були зроблені у 2017 році – коли було розроблено проект Закону України «Про меценатство у сфері фізичної культури та спорту» [26]. Одним із позитивних моментів цього проекту було визначення прав мецената, який міг би здійснювати контроль за пожертвами унеможливлуючи таким чином розкрадання коштів виділених меценатом на розвиток спортивної інфраструктури. Проте цей проект Закону було повернуто на доопрацювання і лише у 2021 році було затверджено Верховною Радою України Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо меценатської діяльності у сфері фізичної культури і спорту» [27]. Затверджений Закон має низку позитивних моментів. Зокрема у ньому розширено та доповнено сферою фізичної культури і спорту визначення меценатської діяльності наведене у Законі України «Про

благодійну діяльність та благодійні організації» (п. 6 ст. 1) [28] і наразі визначається як «добровільне безоплатне надання фізичними та юридичними особами (меценатами фізичної культури і спорту) матеріальної, грошової або іншої підтримки фізичної культури і спорту набувачам меценатської допомоги» [27]. Також позитивним є можливість укласти договір про меценатську допомогу. В Законі прямо визначається, що меценатська діяльність здійснюється на підставі письмового договору між меценатом і отримувачем меценатської допомоги в інтересах бенефіціара або меценатом і бенефіціаром. Визначаються істотні умови такого договору, а саме: положення про вид меценатської діяльності та напрями використання меценатської допомоги отримувачем і бенефіціаром (бенефіціарами) такої допомоги; обсяг і строки надання меценатської допомоги; порядок здійснення контролю за використанням меценатської допомоги, у тому числі порядок доступу до фінансових звітів; відповідальність сторін у разі порушення умов договору. Вказані умови визначені істотними, що означає, що договір є неукладеним, якщо сторонами не буде досягнуто згоди з усіх перерахованих істотних умов.

Проте вже сьогодні окремі положення прийнятого Закону викликають жваві дискурси, учені та практики відзначають його недоліки [29].

Порівнюючи положення статей 51-2 і 51-1 уже сьогодні можна говорити про неефективні преференції, які не стимулюватимуть активні інвестиції у досліджувану сферу. З одного боку йдеться про серйозну матеріальну підтримку для отримувачів меценатської допомоги, з іншої - про відсутність мотиваційних чинників фінансування галузі. Так, у ст. 51-2 йдеться про переважно моральні заходи заохочення, проте у Законі не йдеться про конкретні преференції. Законодавець зазначає лише, що підтримка може здійснюватися шляхом у тому числі «наданням пільг, іншого сприяння меценатам фізичної культури і спорту відповідно до закону». Проте механізм надання таких пільг, умови їх отримання, їх розміри тощо не відомі. Вважаємо, що така законодавча невизначеність на практиці не

стимулюватиме інвестиції у галузь допоки не будуть чітко визначені самі пільги, умови, їх розмір, механізм надання тощо.

Ще одним напрямом удосконалення механізму публічного управління у сфері фізичної культури і спорту, а саме його правової складової є активізація державно-приватного партнерства. Як слушно зазначає О.М Гонтарук реалізація державно-приватного партнерства в сфері фізичної культури і спорту може здійснюватися різними механізмами залежно від поставлених завдань, може бути спрямована «створення та обслуговування спортивної інфраструктури, безпеки, подолання негативних тенденцій на ринку праці, підвищення продуктивності й розширення ринку фізкультурно-спортивних і оздоровчих послуг, покращення системи підготовки менеджерів-управлінців тощо» [30, с. 160]. Зазначене вище актуалізує питання гарантій для приватних партнерів як в частині страхування від потенційних ризиків обумовлених військовими діями, так і мінімізації бюрократичних процедур і корупційних ризиків.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Проведене дослідження дозволило виокремити проблеми діючого механізму публічного управління у сфері фізичної культури та спорту в Україні обумовлені воєнним станом, визначити напрями удосконалення такого механізму передусім таких його складових як організаційна і правова. Акцентовано увагу на необхідності реформатування діючої управлінської моделі на нову модель управління галуззю орієнтовану на пріоритетність сервісної функції в контексті нової «філософії» публічного адміністрування та проведення аудиту завдань і функцій суб'єктів галузевого адміністрування.

Перспективним напрямом подальших досліджень вважаємо проведення більш ґрунтованого аналізу правової складової механізму публічного управління у сфері фізичної культури та спорту в Україні (нормативно-правової і законодавчої бази, вивчення доцільності розробки Спортивного кодексу України).

Література

1. Дубінська З.П. Систематизація норм права, що регулюють правові відносини у сфері спорту в Україні. *Соціально-правові студії*. Львів: ЛьВДУВС, 2020. Вип. 2 (8). С. 29–35.
2. Дубінська З.П. Джерела права та система законодавства у галузі спортивних відносин в Україні. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. Серія юридична. Львів: ЛьВДУВС, 2018. Вип. 3. С. 11–27.
3. Щокін Р., Беленюк Ж. Зарубіжний досвід системи публічного управління сферою фізичної культури та спорту. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом*. Політичні науки та публічне управління. 2022. № 4 (64). С. 115–120.
4. Корольова М.В. Проблеми застосування законодавства у сфері фізичної культури та спорту. *Слобожанський науково-спортивний вісник*, 2020. № 6 (80). С. 17–21.
5. Ліщук С.В. Система державного регулювання у сфері фізичної культури та спорту в Україні. *Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток»*. 2014. № 12. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=794>
6. Двігун А.А. Механізми розвитку фізичної культури та спорту в умовах децентралізації. *Актуальні проблеми економіки*. 2020. № 6 (228). С. 125-132.
7. Іванова, О. В. Удосконалення механізмів державного регулювання у сфері фізичної культури і спорту в Україні. *Публічне урядування*, 2021. № 2 (27). С. 16-21.
8. Балабан С.М. Публічне адміністрування сферою фізичної культури і спорту: дис. ...канд. юрид. наук.: 12.00.07. *Дніпро*, 2017. 207 с.
9. Моргунов О. А. Європейська модель публічного адміністрування сфер фізичної культури та спорту: перспективи впровадження в Україні. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2019. Вип. 6. С. 150–155.

10. Нікітенко С.В. Система державного управління у сфері фізичної культури та спорту в Україні. *Право та державне управління*. 2017. № 2. С. 177–181

11. Чокля О. І., Фальковський А. О. Специфіка державно-правового регулювання фізичної культури і спорту в Україні. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2020. № 2 (31). С. 3-8.

12. Шевчук О.Р. Правовий механізм державного регулювання фізичної культури й спорту. *Вісник Національного університету цивільного захисту України*. 2018. Вип. 2 (9). С. 189-195.

13. Моргунов О.А. Державна політика у сфері фізичної культури і спорту як об'єкт публічного адміністрування: питання сьогодення. *Наукові записки*. Серія: ПРАВО. 2022. Випуск 12. С. 171-175.

14. Беленюк Ж. В. Сучасний стан сфери фізичного виховання та спорту України в умовах військової агресії росії. *Публічне урядування*. 2023. № 1 (34). С. 100-104.

15. Власюк Т.М. Теоретико-методологічні засади та перспективи розвитку управління у сфері фізичної культури і спорту в умовах воєнного стану. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2023. № 7-8 (266-267). С. 104-110.

16. Бондарець Є.М. Зарубіжний досвід державного управління розвитком спорту: найкращі практики для України. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2023. Випуск 36. С. 23-27.

17. Беленюк Ж. В. Формування механізму публічного управління в системі повоєнного відновлення сфери фізичного виховання і спорту України. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*. Серія: Публічне управління та адміністрування. 2023. Том 34 (73). № 2. С. 129–133.

18. Босак О.З. Публічне управління як нова модель управління у державному секторі. *Державне управління: теорія та практика: електронне*

наукове фахове видання. 2010. № 2. URL:
http://www.nbuuv.gov.ua/ejournals/dutp/2010_2/txts/10bozuds.pdf.

19. Зарубіжний досвід публічного адміністрування: метод. рекомендації / за заг. ред. Н.М. Мельтюхової. К.: НАДУ. 2010. 28 с.

20. Ярмиш О. Н., Серьогін В. О. Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні: підручник. Харків: Вид-во Національного ун-ту внутр. справ, 2002. 653 с.

21. Беленюк Ж.В. Механізми публічного управління у сфері фізичної культури та спорту в умовах повоєнної відбудови України: дис. ...доктор філософії: спеціальність 281. Київ, 2023. 208 с.

22. Шевчук І. В. Громадські організації та органи державної влади в сфері фізичної культури: правовий механізм взаємодії. *Держ. упр.: удосконалення та розвиток*. 2013. № 12. URL:
<http://www.dy.nauka.com.ua/?n=12&y=2013>

23. Гоцул І.Є. Основні напрямки вдосконалення механізму публічного управління у сфері фізичної культури та спорту в Україні. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2023. Том 34 (73). № 1. С. 35-39.

24. Гацуля О. М. Розвиток галузевого управління у сфері фізичної культури та спорту: концептуальні засади. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2015. Вип. 1. С. 176–185.

25. Гасюк І. Л. Пріоритетні напрями удосконалення системи державного управління фізичною культурою і спортом. *Економіка та держава*. 2013. № 11. С. 129–132.

26. Пояснювальна записка до проекту Закону України від 01.08.2017 № 6770-1 «Про меценатство у сфері фізичної культури та спорту». *LIGA 360: офіційний веб-сайт Ліга-Закон*. <https://ips.ligazakon.net/>

27. Про внесення змін до деяких законів України щодо меценатської діяльності у сфері фізичної культури і спорту: Закон України від

02.06.2021 р. № 1520-IX. База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1520-20#Text>

28. Про благодійну діяльність та благодійні організації: Закон України від 05.07.2012 р. № 5073-VI. База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5073-17#Text>

29. Меценатська діяльність у сфері фізичної культури і спорту. Сайт. SAYENKO & KHARENKO. <https://sk.ua/uk/metsenatska-diyalnist-u-sferi-fizich/>

30. Гонтарук О.М. Особливості реалізації механізмів державно-приватного партнерства у сфері фізичної культури і спорту в Україні в нинішніх умовах. *Rehabilitation&Recreation*. 2024. Vol. 18. № 4.Р. 158-170.

References

1. Dubinska, Z.P. (2020), “Systematization of legal norms regulating legal relations in the sphere of sports in Ukraine”, *Socio-legal studies*, vol. 2 (8), pp. 29–35.

2. Dubinska, Z.P. (2018), “Sources of law and the system of legislation in the sphere of sports relations in Ukraine”, *Scientific Bulletin of the Lviv State University of Internal Affairs. Legal Series*, vol. 3, pp. 11–27.

3. Shchokin, R. and Beleniuk, Zh. (2022), “Foreign experience of the system of public management in the sphere of physical culture and sports. Scientific works of the Interregional Academy of Personnel Management”, *Political Science and Public Administration*, vol. 4 (64), pp. 115–120.

4. Koroleva, M.V. (2020), “Problems of applying legislation in the sphere of physical culture and sports”, *Slobozhanskyi naukovo-sportivnyi visnyk*, vol. 6 (80), pp. 17–21.

5. Lishchuk, S.V. (2014), “The system of state regulation in the sphere of physical culture and sports in Ukraine”, “*Electronic journal State administration: improvement and development*”, [Online], vol. 12, available at: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=794> (Accessed 12 September 2025).

6. Dvigun, A.A. (2020), “Mechanisms for the development of physical culture and sports in the context of decentralization”, *Current economic problems*, vol. 6 (228), pp. 125-132.

7. Ivanova, O. V. (2021), “Improvement of state regulation mechanisms in the sphere of physical culture and sports in Ukraine”, *Public governance*, vol. 2 (27), pp. 16-21.

8. Balaban, S.M. (2017), “Public administration in the sphere of physical culture and sports”, Abstract of Ph.D. dissertation, Law, Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs, Dnipro, Ukraine.

9. Morgunov, O. A. (2019), “European model of public administration in the spheres of physical culture and sports: prospects for implementation in Ukraine”, *Scientific Bulletin of Public and Private Law*, vol. 6, pp. 150–155.

10. Nikitenko, S.V. (2017), “The system of public administration in the sphere of physical culture and sports in Ukraine”, *Law and public administration*, vol. 2, pp. 177–181.

11. Choklya, O. I. and Falkovsky A. O. (2020), “Specifics of state legal regulation of physical culture and sports in Ukraine”, *Prykarpattyia Legal Bulletin*, vol. 2 (31), pp. 3-8.

12. Shevchuk, O. R. (2018), “Legal mechanism of state regulation of physical culture and sports”, *Bulletin of the National University of Civil Defense of Ukraine*, vol. 2 (9), pp. 189-195.

13. Morgunov, O. A. (2022), “State policy in the sphere of physical culture and sports as an object of public administration: current issues”, *Scientific notes. Series: LAW*, vol. 12, pp. 171-175.

14. Beleniuk, Zh. V. (2023), “Current state of the sphere of physical education and sports of Ukraine in conditions of military aggression of Russia”, *Public governance*, vol. 1 (34), pp. 100-104.

15. Vlasyuk, T.M. (2023), “Theoretical and methodological foundations and prospects for the development of management in the sphere of physical culture and

sports under martial law”, *Formation of market relations in Ukraine*, vol. 7-8 (266-267), pp. 104-110.

16. Bondarets, E.M. (2023), “Foreign experience of state management of sports development: best practices for Ukraine”, *Public management and administration in Ukraine*, vol. 36, pp. 23-27.

17. Belenyuk, Zh. V. (2023), “Formation of the public management mechanism in the system of post-war restoration of the sphere of physical education and sports in Ukraine”, *Scientific notes of the V. I. Vernadsky Tavrichesky National University. Series: Public management and administration*. vol. 34 (73). pp 129–133.

18. Bosak, O.Z. (2010), “Public administration as a new model of management in the public sector”, *Public administration: theory and practice: electronic scientific professional publication*, [Online], vol. 2, available at: http://www.nbu.gov.ua/ejournals/dutp/2010_2/txts/10bozuds.pdf (Accessed 12 September 2025).

19. Meltyukhova, O. (2010), *Foreign experience of public administration: method. Recommendations [Effective management]*, NAPU, Kyiv, Ukraine.

20. Yarmysh, N. and Seryogin, V. O. (2002), *State construction and local self-government in Ukraine*, [Effective management], Publishing house of the National University of Internal Affairs, Kharkiv, Ukraine.

21. Belenyuk, Zh.V. (2023), “Mechanisms of public administration in the sphere of physical culture and sports in the conditions of post-war reconstruction of Ukraine”, Abstract of Ph.D. dissertation, Public management and administration, Interregional Academy of Personnel Management, Kyiv, Ukraine.

22. Shevchuk, I. V. (2013), “Public organizations and state authorities in the sphere of physical culture: legal mechanism of interaction”, *State administration: improvement and development*, [Online], vol. 12, available at: <http://www.dy.nayka.com.ua/?n=12&y=2013> (Accessed 12 September 2025).

23. Gotsul, I.E. (2023), “Main directions of improving the mechanism of public administration in the sphere of physical culture and sports in Ukraine”,

Scientific notes of V.I. Vernadsky TNU. Series: Public administration and administration, vol. 34 (73), pp. 35-39.

24. Gatsulya, O. M. (2015), “Development of sectoral management in the sphere of physical culture and sports: conceptual principles”, *State administration and local self-government*, vol. 1, pp. 176–185.

25. Gasyuk, I. L. (2013), “Priority areas for improving the system of state management of physical culture and sports”, *Economy and State*, vol. 11, pp. 129–132.

26. The official site of LIGA 360: official website of Liga-Zakon. (2017), “Explanatory note to the draft Law of Ukraine dated 01.08.2017 № 6770-1 “On patronage in the sphere of physical culture and sports”, available at: <https://ips.ligazakon.net/> (Accessed 12 September 2025).

27. The official site of Verkhovna Rada (VR) of Ukraine (2021), “On amendments to some laws of Ukraine regarding patronage activities in the sphere of physical culture and sports”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1520-20#Text> (Accessed 12 September 2025).

28. The official site of Verkhovna Rada (VR) of Ukraine (2012), “On charitable activities and charitable organizations”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5073-17#Text> (Accessed 12 September 2025).

29. The official site of SAYENKO & KHARENKO (2023), “Patronage activities in the field of physical culture and sports”, available at: <https://sk.ua/uk/metsenatska-diyalnist-u-sferi-fizich/> (Accessed 12 September 2025).

30. Gontaruk, O.M. (2024), “Peculiarities of implementation of mechanisms of public-private partnership in the field of physical culture and sports in Ukraine in the current conditions”, *Rehabilitation&Recreation*, vol. 18, pp. 158-170.

Стаття надійшла до редакції 09.10.2025 р.